

UNITÁRIUS ÉLET

XIII. ÉVFOLYAM, 10. SZÁM

1959. OKTÓBER HÓ

NOVEMBER 1 — HALOTTAK NAPJA

Késő őszi idők már ezek a napok. Dér ülte meg a fák csupasz ágait, mintha pótolni akarná a pótolhatatlant: a zöld lombkoronát. Hiú kísérlet és hiábavaló fáradozás.

A halottak napja éppen beleillik ebbe a panorámába. Az elmúlást példázza az őszi táj is, — s az elmúlás búsongó fájdalomával van tele a temető felé zarándokoló százerek és milliók szíve is. Ezek a fájdalmas szívek, ha egyszerre beszélni kezdenének, megtöltené szavuk az egész világmindenséget. Ilyenkor azonban kevés szó koppan az őszi avaron. Inkább belől, a szívnek mély érzéseiben, a léleknek rejtelseiben, a mindenre fényt deríteni akaró szellemnek erőfeszítéseiben készül valami megszületni. S amíg ott, az emberi benső mélységeiben folyik a nagy tusa, addig a lábak szapora léptekkel érkeznek az elhalt kedves, az elköltözött édesanya, édesapa, élettárs, testvér, rokon, jóbarát sírjához. Elhelyezzük virágainkat és a magunkkal hozott néhány szál gyertyát a síron. Bizony remeg a kezünk, de nem a külső hidegtől, hanem a belső feszültség miatt. S amikor a gyertyák fénye felvillan, amikor ezek a gyenge kis fények szinte segítséget kérően viaskodni kezdenek a nappalnak világosságával, vagy az estének sötétségével, egyszerre belső világosság gyúl fel bennünk, mintha a gyertyák gyöngy fényét akarnák segíteni. Többé már nem az elmúlás búsongó érzéseire figyelmeztünk s nem csupán arra, hogy elhalt szerettünknek földi élete milyen kedves és drága dolog volt a mi számunkra, hanem arra, hogy a természetnek is csak külső ruházata az elmúlás képe, hiszen e mögött ott szunnyad a visszahúzódott élet, s a halál is csak metamorfózisa az emberi nemzetségnek. Éppen ezért, mi, akik e földön élünk, emlékezünk

Az élet értelme és értéke

Az indiai állam mai függetlenségének az elnyerése érdekében folytatott belső küzdelmek hosszú időre nyúlnak vissza. A XVIII. század végén az „angol kereskedelmi társaság” visszaéléssel az angol parlamentnek is foglalkoznia kellett a közvélemény nyomása alatt. Ezt követően fordult az európai szellemi élet India jobb megismerése felé és az indiaiak műveltebb, haladóbb szellemű csoportjaiban is érdeklődés ébredt a nyugat iránt.

Az indiai társadalom széttagoaltsága a kasztrendszerre vezethető vissza. Ennek szélsőségei ellen szólaltak fel az indiai szellemi élet haladó képviselői közül néhányan már a XIX. század elején. E reformerek egyike vallási síkon véli elérni elképzeléseit. Ram Mohun Roy 1830-ban megalakítja Bengáliában a Brahma Samaj (Számádzs) egyházat. Ez a felekezet az egyistenhit alapjain áll s ezért évtizedek óta részt vesz az unitárius és más szabadelvű egyházak világszövetségének a munkájában. A Brahma Samaj az indiai függetlenség eléréseért társadalmi síkon harcolt, amikor szembefordult a hindut a hindutól elválasztó kasztrendszer ősi, merev tanításával. Harcol azért, hogy a külön kasztok tagjai egymással érintkezessenek. Szembefordul az ősi bálványimádással, Istent a világban benne élő szellemi lénynek fogja fel. Megszünteti a bráhámán áldozatokat és étkezési előírásokat. Az elsők közé tartoznak Indiában, akik állást foglaltak a nők jogainak elismerése mellett, követelték, hogy a házasság érvényességéhez az érdekelték kölcsönös és előzetes beleegyezése is szükséges.

E felekezet istentisztelete hasonlatos a miénkhez, egyszerű templomban imából, prédikációból és éneklésből áll.

A Brahma Samaj felekezet legismertebb tagja volt a Nobel-díjas író és költő Rabindranath Tagore (Thakur), akinek magyarországi egykori látogatása emlékére államunk nemrégiben állított fel szobrot Balatonfüreden. E felekezet mai legismertebb képviselői közé tartozik dr. S. Radhakrisnan professzor, az indiai állam alelnöke, akit hetvenedik születésnapja alkalmából mi is szeretettel köszöntünk. Az alábbiakban — rövidítve — Kozma Tamás teológiai hallgató magyar fordításában közöljük Radhakrisnan professzor egyik cikkét, mely a Brahma Samaj lapjában, az *Indian Messenger*-ben jelent meg.

Ferencz József

Akiknek az élet kedvez, e jó szerencsét nem volna szabad magától értetődőnek venniük. Ha biztonságban élhetünk, míg körülöttünk mennyi jobb sorsra érdemes nyomorúságos körülmények közt kell tengődjék tragikus csapásoknak kitéve, hivatásunk, hogy rájuk gondoljunk, akikről az élet megtagadta mindazt a kiváltságot, ami nekünk adatott.

Tanár létemre szoros kapcsolatban állhattam a fiatalokkal életük legalakíthatóbb éveiben. A filozófia a szabad nevelés fontos eszköze. A filozófia mindenki lelkébe, aki tanításait és befolyását elfogadja, el akarja plántálni az olyan dolgok iránti vonzódást, amelyeket ez a világ nem adhat, de el sem vehet. Ha helyesen foglalkozunk vele, fölfegyverez az unalom és a kedvetlenség ellen. Az ember formálása — ez a filozófia tárgya.

A növendékeimmel együtt töltött órákon arra törekedtem, hogy a szellemi és erkölcsi világmindenségbe vetett hitre neveljem őket.

Lényeges, hogy fölébresszük tanítványainkban a néma óra, a szív és lélek tiszta fölüdülésének ideje iránti vágyat: a vágyat a magánáhitat iránt, amely segíti, hogy összeszedjük gondolatainkat, egybeállítsuk egyéniségünket, megtaláljuk önmagunkat.

Abban a csöndben meghalljuk a lélek hangját, ahogy panaszosan kiált, mint szabadság után a rab, mint otthon után a vándor, mint végtelen után a véges.

A vallás az, amellyel önmagunkon munkálkodunk, amikor egyedül vagyunk. Mindnyájunkban van egy titkos kamra, ahová seki sem torkolhat be, ahová minél gyakrabban vissza kell térnünk, hogy felfedez-

ezen a napon azokra az élőkre, akik meghaltak. Emlékezzünk azokra, akik meghaltak ennek a világnak a számára, hogy új életre támadjanak amaz örökkévaló világban, amelyben szemtől szembe kerül mindenki teremtő és megtartó Istenével. Megértjük ilyenkor az Apostol szavait: „Van érzéki test, és van lelki test is.” (I. Kor. lev. 15. r. 44. v.) Atyámfia: a te életed belső fénye és elhalt szeretetiednek lelki világossága bizony összefonódik ezen a napon, ha nagyon őszintén cselekszel, ha a tiszta és meleg szeretet vezet. Milyen jóleső dolog ez. S társul még hozzá az a felismerés is, hogy ez az „élőket” és „holtakat” egymáshoz kapcsoló kötelék, ez a belső fény és őszinte szeretet rokon azzal, amire az Úr Jézus azt mondotta: *En vagyok a világ világossága!*

Testvéreim! Halottak napján az élet zeng diadalmas éneket!

Bence Márton

zük valódi önmagunkat, amely egészen más, mint amelyet a világnak mutatunk. Önáltatók sokan közülünk, ám az állandó magányos vizsgálat megmenthet minket ettől. A néma áldozás minden imádat lényeges része.

A Jelenések könyvének van egy meglepő kifejezése: amint a látó az Isten trónja előtt imádkozó angyalokat figyelte, hirtelen „csendesség lett a mennyben mintegy fél óráig”. Abbamaradt a zene dallama, elhalt a mennyei kar hangja. Nem halotti csönd volt az, amikor az angyalok félbeszakították a beszédet és csöndben várakoztak, hogy a lélek hangját meghallják, hanem élettől lüktető csend. Abban a csöndben közel jutunk a valósághoz és fölismerjük, hogy áldozva az isteni Lénynek — miként tudnók legjobban megélni életünket.

Nem böjtből meg imából áll az imádat, hanem tiszta és bűnbánó szívből. Isten mibennünk van, s csak befelé kell forduljunk, hogy megvalósítsuk az igazságot.

Van egy szanszkrit költemény, amely elmondja, hogy a meg gondolatlan ember mély tavakba bukik alá, őserdőkbe hatol be, meredek dombokon hág föl, csak hogy az Isten imádatához illő virágokra rátaláljon, míg az egyetlen lótusz, amelyet föl tud áldozni — saját elméje. Az ember saját magát adja élő áldozatul.

Nem áldozhatunk föl Istennek semmit sem mocskosan vagy tisztátalanul, megbénítva vagy megcsonkítva. „Mert Isten temploma szent: ez vagytok ti.” A körülvevő zürzavaron túl ki kell kutatnunk a sorsot, s a szerencsétlenség minden sodrásában és fordulataiban is láthatóvá kell tennünk. Máskülönben lényegtelen epizód értelmetlen folyamata lesz az élet, függetlenül bármiféle sajátos céltől, a semmiből előszökkenve és visszatérve a semmibe.

Az életnek értelmet és értéket a szándék ad, amelyet követnünk kell rendületlenül, az élet gyarapodását gátló minden akadályon át.

UNITÁRIUS SZEMMEL

Karácsony György „Szent hada” 1569–1570

Az „EGYHÁZTÖRTÉNET” — szerkeszti dr. Esze Tamás — nem régiben megjelent füzetében, fenti címen közli dr. Kathona Géza tolnai református esperes egyháztörténetíró tanulmányát. Üdvözljük e tanulmány komoly és tárgyilagos hangját. Örülünk annak, hogy az újabb és jelentős részében szovjet történeti kutatások eredményeinek a világánál, e tanulmány, Karácsony György fellépését helyes színben tünteti fel.

A tanulmány írója jól különbözteti meg a török kérdéssel kapcsolatos wittenbergi és magyarországi szemléletet. Jó összehasonlítást tesz a kor társadalmi elégedetlensége és az akkori időkre jellegzetes apokaliptika között.

Különösen örömmel olvastuk a szerző dolgozatában „Dávid Ferenc apokaliptikája és a kritikus 1570. év” c. fejezetet. Ismeretes, hogy Karácsony György fellépésének unitárius vonatkozásaival Révész Imre foglalkozott még 1936-ban megjelent „Debrecen lelki válsága, 1561–1571.” c. tanulmányában. E

mű sok vonatkozásban feltételezésekre alapított fejtegetéseivel szemben dr. Kathona helyesen állapítja meg, hogy Dávid Ferenc apokaliptikája segített kiélezni az elnyomottak forrongó hangulatát. Rámutat azonban arra, hogy a dávidi apokaliptikából teljesen hiányzott a török Antikrisztus feletti csodálatos győzelem hiedelme, mely Karácsony György szent hadának fő mozgatója volt. Dávid apokaliptikája elsősorban nem a feudális-mus hibáit ostromozta. Ez véleményünk szerint magától értetődő abból, hogy Dávid mozgalma urbanus környezetben teljesedett ki. Így következik az is, hogy Dávid apokaliptikája nem volt anabaptista színezetű, amint azt annakidején Révész Imre vélte. E megállapítás nem von le semmit abból a másik véleményből, hogy Dávid teológiájának voltak anabaptista ízű gondolatai.

Kétségtelen, s ebben igaza van Kathonának, hogy Dávidnak jelentős hatása volt azokra az 1573. és 1576. évi kolozsvári ötvöslegények által kezdeményezett sztrájmogal-

makra, melyeknek elsőrendűen bérmozgalmi jellege volt.

Vitatkozni lehetne végül azon, hogy a kritikus 1570. év megjövendölésével — amit Dávid még 1567-ben magyar nyelven Rövid Magyarázat c. művében adott közre első ízben — mennyiben táplálta azt a gyújtó szikrát, mely végül is a Karácsony György által vezetett török ellenes felkelésben teljesedett ki. Kathona Géza objektív amikor megállapítja, hogy Dávid apokaliptikája e tekintetben is „patanásig növelte a feszültséget”.

Végül egyetértünk a szerzőnek azzal a végső megállapításával, hogy a vallási színezetben jelentkező szent had egy elnyomott társadalmi osztály kísérlete volt, melyben a röghöz kötött jobbágy odahagyva a földesurat, forradalmi úton igyekezett sorsa jobbrafordulásának a lehetőségeit megkeresni. Kathona tanulmánya református részről igazítja helyre Révész Imre dolgozatát, s szemléletét örömmel ismerjük el a mi unitárius felfogásunkéval nagyjából azonosnak.

Ferencz József

Az evangélium fényénél...

MOST HÁT EREDJ!
(II. Mózes IV. 1—17.)

Ha figyelmesen olvassuk ezt az ótestamentumi fejezetet, egyszerre azt érezzük, hogy felujjong bennünk egy gondolat, s mint valami diadalézés átmelegíti egész lényünket és mindazt, ami bennünk végbemegy így fogalmazhatjuk meg: a Bibliának ez a fejezete az egyszerű, a kicsiny — ahogy mondani szokták a szürke, a névtelen emberek evangéliuma. Boldog tapasztalással látjuk benne, hogy Istennek sokszor egyetlen erőfeszítés is elég ahhoz, hogy terveit megvalósítsa, sikerre vigye. És e egyszerű igazság szívárványfényénél világosan látjuk azt is, hogy Isten ezt mindig úgy cselekszi, hogy abból az emberre feltétlenül valami jó, valami szép és üdvösséges származik. Unitárius értelemben szólva azt jelenti ez, hogy senki sem mondhatja magáról, hogy ő olyan jelentéktelen, hogy cseppnyi léte az emberi élet roppant tengerében úgy elvész, hogy vele már Istennek sem lehetnek komoly számításai. Mert íme az öntudatra eszmélés e klasszikus jelenetében a porszem 24 karátos aranyá változik s a fogyatékos beszédű ember világtörténeti jelentőségű megbízatást kap. Isten terveiben a dadogó Demostenes Kossuthon is túltevő szövesterré válik.

Milyen igazán emberi ebben a jelenetben Mózes magatartása. Isten elküldi, hogy hozza ki népét Egyiptomból. És Mózes a feladat nagyságától megremülve kibúvókat keres. Hivatkozik erőtelenségére. Felhozza, hogy ő fogyatékos beszédű. Szóval mindenféle módon mentegetőzik s végül is — azt gondolván, hogy érveivel meggyőzte Istent — ezt mondja: „Kérlek, Uram, csak küldd, akit küldeni akarsz” beláthatod, hogy én nem mehetek. Isten azonban hajthatatlan s végül is Mózesnek vállalnia kellett a nagy megbízatást, mert Isten ki akarta menteni népét a szenvedésekből és ki is mentette

Az emberek általában nem ismerik ezt az egyetemes érvényű igazságot. A legtöbbször elmennek mellette közömbösen. Pl. Vasárnap van. Közeledik az istentisztelet ideje. Nincs elháríthatatlan akadálya, elmehetnének a templomba, de kitérnek előle. Így gondolkodnak: nem számít, hogy én ott vagyok a gyülekezetben, vagy nem. Vannak nélkülem is mások

sokan, menjenek ők. Pedig a jó keresztény ember életéből az a „vasárnapi egy óra” a gyülekezete, a közös istentisztelete. Mert a lánc nem egész, ha egy szem hiányzik belőle. És Liszt rapszódijából, s Beethoven szimfóniáiból nem lehet kihagyni a leg-rövidebb ütemet sem.

A legtöbb baj azért van a világon, mert az emberek ha csak tehetik kitérnek az olyan küldetések elől, melyek áldozatokat, nagyobb erőbedobásokat kívánnak tőlük. Pedig a vonakodó lelkű emberek nem viszik előbb soha a világ ügyét. A jézusi evangélium kétezer éves sikertelenségének is itt van a titka. A keresztények Jézus példájának követését erejükön felülnek tartották. Ezért aztán ennyi idő alatt alig akadt egy néhány szent az egyik oldalon s kb. ugyanannyi mártír a másikon, akik megpróbálták követni is Jézust. S mi még csodálkozunk, hogy nem váltódik meg a világ!!! Így vagyunk pl. a világbéke gondolatával is. Mit tehetek én azért, hogy békében éljen a világ? Ez a nagyok dolga! — mondogatják sokan s közben elfelejtik, hogy az egész emberiség békéje nem lenne teljes, ha csak egyetlen eszkimó család jégkunyhója is háborús-fészekké válnék. Senki sem mondhatja: küld Uram, akit akarsz, csak engem hagyj ki! Mert kicsinységünknek éppen ebben van a nagysága, hogy a nagy egyetemességnek mi is épp oly szerves részei vagyunk, mint pl. az atomtudósok, vagy a világ felelősségét hordozó politikusok.

Arról pedig sohasem feledkezzünk meg, hogy Isten mindnyájunkat éppen olyan feladatra hívott el, mint egykor Mózeset. Mert ott van bennem és benned is leigázva, láncra fűzve a jó, az Istenes ember és Isten azzal indított el az életbe, hogy: eredj hozd ki, szabadítsd ki ezt az embert a bűn, a rossz szolgaságából. Mózesnek egy sorozat csodát mutat be Isten, hogy elhitesse vele, hogy megsegíti, sikerre viszi ebben a megbízatásban. Velünk is ezt tette. Megmutatta Jézusban a legcsodálatosabb módon, hogy nem vagyunk mi kárhózatossan rosszak s van elég erőnk a jóra, az igazra, az emberire, csak éppen akarjuk. Előtted áll Jézus példája. Látod, hogy milyen kell legyen az ember. Ne félj, mert Isten veled is, benned is le akarja győzni a bűnt, a rosszat, hogy uralkodjék a világon a jó. Nos eredj hát és hozd ki önmagadban a bűn szolgaságából az igaz embert s egy léleknyi területen megoldottad az élet legnagyobb problémáját. Ámen.

PETHŐ ISTVÁN
püspöki helynök

Elhatározom, hogy dzsungel orvos leszek

— Részlet Dr. A. SCHWEITZER: „My Life and Thought” című önéletrajzi művéből —

— folytatás —

Azzal a feltétellel, hogy mindent elkerülök, ami a misszionáriusokat, vagy megtérített hűveinket hitükben megtántoríthatná, ajánlatomat végül elfogadták. Azzal az egyetlen negatív eredménnyel, hogy a Bizottság egy tagja bejelentette lemondását.

Még egy akadályt kellett leküzdenem, a Gyarmatügyi Minisztérium engedélyét kellett megszereznem arra, hogy a Gaboon tartományban orvosi gyakorlatot folytathassak, habár csak német diplomám volt. Befolyásos ismerősök segítségével ez az utolsó akadály is elhárult. Végül szabad volt az út.

1913 februárjában lezártuk a 70 ládát és tehervonattal előre küldtük Bordeaux-ba. Mikor saját kézipoggyásunkat csomagoltuk, feleségem helytelenítette azt az elhatározásomat, hogy 2000 márka értékű aranypénzt akarok magammal vinni bankjegyek helyett. Azt válaszoltam, hogy háborús lehetőséggel kell számolnunk, és háború esetén az arany megtartja értékét a világ minden részében, míg a papírpénz sorsa

bizonytalanná válhat, és hogy bármikor zárolhatják a bankhiteleket.

Meg voltam győződve arról, hogy sem Franciaország, sem Németország népe nem kívánja a háborút. Mindkét nemzet parlamenti vezetői keresve keresték az alkalmat arra, hogy egymást megismerjék és gondolataikat kicserélhessék. Magam évek óta azon dolgoztam, hogy megértést hozzak létre Németország és Franciaország között. Tudtam, hogy milyen sok kísérlet történt a béke megóvására és némi reményem volt e fáradozások sikerében.

Baljóslatúnak láttam, hogy mind Németországban, mind Franciaországban az aranyat lehetőleg kivonták a forgalomból és papírpénzzel helyettesítették. 1911-től kezdve mindkét ország állami tisztviselői fizetésüknek csak elenyészően csekély részét kapták aranyban. Azelőtt mindig választhattak, hogy aranyban, vagy bankjegyben akarják-e fizetésüket felvenni.

Fordította: Szigethyéné Szabó Katalin.

HÍREK

UNITARIUS VALLASOS FÉLÓRÁT közvetített a Petőfi Rádió október 25-én dr. Jakab Jenő hódmezővásárhelyi lelkész szolgálatával.

PAPI BÉKEGYÜLÉST tartott október 5-én az Új Városháza tanácstermében a Hazafias Népfront Budapesti Bizottsága, a budapesti református, evangélikus, unitárius, ortodox és izraelita egyházak lelkészével részvételével.

A gyűlésen Arkus István, a Népszabadság külpolitikai rovatának h. vezetője, ismertette részletes előadásában a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseit.

Az érdekes előadáshoz több hozzászólás történt. Az előadónak a hozzászólásokra adott válasza tiszta képet nyújtott a világ érdeklődésének középpontjában álló problémákról és megfelelő alapot adott ahhoz, hogy a lelkipásztorok is kellő tájékozottságot nyerjenek a békeszolgálatokkal kapcsolatos szempontok felől. A gyűlésen Pethő István püspöki helynök vezetésével, a budapesti lelkészeink vettek részt.

EGYHÁZKÖRI TANÁCSUNK október 9-én ülést tartott, amelynek során meghallgatta többek között a teológiai bizottság jelentését, örömmel vette tudomásul, hogy Kozma Tamás harmadéves teológus afa alapvizsgáját sikerrel letette. Majd elfogadta a Tanács az 1959/60. iskolai év teológiai tanulmányi rendjét. Tudomásul vette a Tanács a szeptember 16-17-i lelkészi értekezletről szóló beszámolót.

EGYHÁZKÖRI KÖZGYÜLÉSÜNK időpontját a Köri Tanács f. évi november 22. (vasárnap) de. 8.30 órára tűzte ki a IX., Hőgyes Endre u. 3. szám alatti templomban. A közgyűlés tagjai részére meghívót bocsátanak ki. A közgyűlés tárgysorozatán szerepel többek között a 6 éves ciklusra választott egyes közgyűlési tagok megbízásának megszűnése és új választások megejtése.

PESTLŐRINCI EGYHÁZKÖZSÉGÜNK-BEN a legközelebbi evangélikaiót november 8-án du. 6 órakor tartjuk kivételesen a második vasárnapon, a hónap első vasárnapi halottak napjára való tekintettel.

BUDAPESTI EGYHÁZKÖZSÉGÜNK evangélikaióval egybekötött szeretetvendégséget tart november 7-én, szombaton du. 6 órai kezdettel az V., Nagy Ignác u. 4. szám alatti gyülekezeti termében. November 15-én, vasárnap du. 6 órai kezdettel pedig a IX., Hőgyes E. u. 3. szám alatti gyülekezeti termébe hívja és várja az egyházközség előljárósága híveinket az ott tartandó evangélikaió szeretetvendégségre.

FELKÉRJÜK AZOKAT AZ ATYANKFIAIT, akik 1909-1910. iskolai évben a volt kolozsvári unitárius kollégiumban végezték középiskolai tanulmányaikat, hogy az 50 éves érettségi találkozó megbeszélése céljából címüket lapunk kiadójával közölni szíveskedjenek.

DUNAPATAJI EGYHÁZKÖZSÉGÜNK-BEN szeptember 27-én az őszi hálaadás ünnepén istentisztelet volt Úrvaosorozással. Az Úr asztalára a kenyeret és bort Varga Ernő és családja adományozta. A jószívű adakozót szereti az Úr.

NYUGDÍJALAPUNK 221.374-VIII. számú csekkszámjára legújabbán az alábbi adományok érkeztek: néhai Balogh Márton emlékére, családja 100 Ft, Medvei Lajos, özv. Bardócz Pálné 10-10 Ft. AZ „UNITARIUS ÉLET” céljára dr. Zsákó Gyula néhai dr. Kóházi Endre emlékére 40 Ft-ot adományozott. A jószívű adakozókat szereti az Úr.

FELHÍVJUK KEDVES OLVASÓINKAT, hogy előfizetési hátralékukat az 50.561-VIII. számú csekkszámjára mielőbb befizetni szíveskedjenek, hogy lapunk zavartalan kézbesítésében fennakadás ne legyen.

RAKOSPALOTÁN gyülekezeti napot tartunk november 8-án, vasárnap du. 6 órakor a MAV telepi templom gyülekezeti termében.

SÍRKÓAVATÁS: néhai Albert János rákoshegyi és néhai Németh Kálmán rákosligeti síremlékét Bencze Márton lelkész szolgálatával felavatták az Új Köztemetőben. — Ugyancsak felavatásra került Pethő István püspöki helynök szolgálatával néhai Szinte Ferenc rákoshegyi és Szeghalmi István budapesti hívünk síremléke az Új Köztemetőben.

HALOTTAINK

Szabó Sándor afa Budapesten meghalt. Pethő István püspöki helynök végezte a temetési szertartást. Balogh Márton pestlőrinci egyházközségünk egykori buzgó pénztárnoka elhunyt. Nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra R. Filep Imre lelkész afa szolgálatával. Özv. Buzá Ferencné sz. Berki Zsófia polgári egyházközségünk volt áldozatoslelkű egyházfia szeptember 28-án Polgárdiban meghalt. Temetése szeptember 30-án volt. A temetési szertartást Szász János lelkész végezte. Pál Miklós nyugdíjas, szegedi egyházközségünknek évtizedek óta hű és szorgalmas pénztárosa, 75 éves korában elhunyt. Temetése szegedi híveink nagy részvételével folyt le. A temetési szertartást dr. Jakab Jenő hódmezővásárhelyi lelkész végezte. Sashalmon Nagy Árpád, Újpesten Csontos Istvánné meghalt. Temetésük alkalmával Bencze Márton hirdette a vigasztalás evangéliumát. Az elhunytaknak nyugalom és a hátramaradottaknak vigasztalást adjon az Úr.

Külföldi egyházi hírek

A KOLOZSVÁRI EGYETEMI FOKÚ PROTESTÁNS KULTUSZU THEOLOGIA a gyakorlati tanszékre előadónak Lőrinczy Géza kolozsvári lelkészt, teol. magántanárt hívta meg. Az új munkaterületen szolgatársunknak jó munkát kívánunk.

LELKESZI KINEVEZÉSEK a Román Népköztársaság-beli Unit. Egyházban: Gál Jenő csókfalvi lelkészt Nagyajtára; Kovács Domokos nyáradgálfalvi lelkészt Karácsonyfalvára nyert áthelyezést. Ifj. Török Elek Gyagyba, Kiss Károly lelkészjelölt Homoródújfaluba nyert kinevezést. Bedő Boriska lelkészjelölt megbízatást kapott az Oklándi lelkészi szolgálatokra. A szép megbízatásokhoz szolgatársainknak erőt, egészséget, alázatos lelket, bizó hitet és az eredményekben sok örömet kívánunk. Szeretettel köszöntjük az új lelkipásztort kapott gyülekezeteket. Isten áldását kérjük életükre.

A GENFI „LE PROTESTANT” 1959. júl.-aug. számában ad hírt a genfi Kálvin ünnepekkel kapcsolatosan tartott konferenciáról, melyet a francián nyelvű, szabadelvű protestánsok tábora rendezett. A konferencia előadásait dr. Henry Bebel genfi lelkész és dr. Georges Marchal, a párizsi teológiai fakultás professzora tartotta. Mindketten kiemelkedő személyiségek az unitárius világszövetségnek.

A PRÁGAI „NABOZENSKÁ REVUE” a csehszlovák egyház teológiai szemléje. 1959. évi első számában — többek között — tudósítást közöl a prágai Husz János Teol. Fakultás 1957/58. évi működéséről. A jelentés írója, dr. J. Manek dékán a fakultást meglátogatott vendégek sorában szeretettel jegyezte fel Pethő István püspöki helynök és Ferencz József főgondnok nevét is.

EGYHÁZÉPÍTÉS

LELKESZI NAPOK: Szeptember 16-17. napjain tartott lelkészi napok keretében R. Filep Imre lelkész beszámolt nyugateurópai útjáról, melynek rendjén július folyamán résztvett a Churwaldeni Albert Schweitzer College nyári kurzusán és ott előadást tartott. Résztvett Majnafrankfurtban az I. A. R. F. intéző-bizottságának ülésén, mint vendég. Ezen az ülésen állapították meg a Davosban tartandó világkongresszus témáját is. Ugyancsak Frankfurtban végzett istentiszteleti szolgálatot az ottani új unitárius templomban, mely a 18 000 lelkes gyülekezet méreteinek megfelelően valósággal katedrális jellegű, gyönyörű modern stílusban épült.

A Lelkészek Munkaközössége elhatározta és már a lelkészi napok keretében munkába is vette egy konfirmációs segédkönyv összeállítását, hogy konfirmációi oktatásunkat teljesebbé tehesse. Itt alapul vesszük: Várl Albert „Istenországa munkásai” című könyvét, melynek egyes fejezeteit átdolgozzuk a mai élet követelményeinek megfelelően és hittani tanulmányokkal egészítjük ki, hogy valóban korszerű kézikönyvet adhassunk konfirmálásra készülő ifjaink kezébe.

Foglalkozott a Lelkészi Munkaközösség Ferencz József főgondnok különböző egyházi közigazgatási kérdésekre irányuló javaslataival. Meghallgatta Bajor János: „Nyári tallózásaim” címen tartott hittani vonatkozású, igen érdekes előadását.

Foglalkozott az Oekumenikus egyházakhoz való viszonyunkkal, melyről megállapította, hogy az utóbbi két év alatt ez a viszony örömdetesén javult.

Megbeszélte a Munkaközösség a békeszolgálat terén ránk váró feladatokat. Örömdtünk mindannyian, hogy dr. Jakab Jenő szolgatársunkat a békeszolgálat terén kifejtett tevékenységéért a Hazafias Népfront Elismerő Oklevéllel tüntette ki.

Végül elhatározták a lelkészek, hogy az egyházi könyvtár részére havonként egy-egy prédikációt, vagy más tárgyú tanulmányt dolgoznak ki és szolgáltatnak be.

OKTÓBER 31. A REFORMÁCIÓ ÉVFORDULÓJA. A szellemi forradalomnak erről a hősi korszakáról, mely Wittenbergtől Tordáig és Déváiig öntudatra serkentette a XVI. század egész Európáját, Isten iránti hálával emlékezünk meg, aki nemcsak a mindennapi kenyérre adja áldását, hanem a történelem ugarán mindig megérleli a lelki vetéseket is, ha egyszer eljön az aratás ideje. A reformáció viháza kiszaggatta a klérus kezéből a bibliát s e könyvből kiáradóan Krisztus szelleme a nép lelkében a szabadság és a türelem gondolatát termékenyítette meg. A reformációból ez a mi unitárius örökségünk. Boldogak vagyunk érte.

UNITARIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházkör.

Felelős szerkesztő és kiadó: Pethő István.

Évi előfizetési díj 12 forint.

Budapest, IX., Hőgyes Endre utca 3.

Táv.: 137-136. Csekksz.: 50 561.

591841/2 — Zrínyi Nyomda, Budapest.